

Poskytovanie pedagogickej a jazykovej podpory deťom utečencov prichádzajúcich do členských štátov z Ukrajiny: odporúčania pre národné a miestne orgány

Invázia na Ukrajinu spôsobuje odchod státisícov ľudí vrátane rodín s deťmi v školskom veku. Je dôležité, aby členské štáty prijali pre tieto deti osobitné opatrenia. Školské prostredie môže deťom poskytnúť nové a uspokojujúce referenčné body a pomôže im vytvoriť nové sociálne vzťahy.

Vzhľadom na tieto skutočnosti vyzývame všetky členské štáty, ktoré prijímajú deti utečencov, aby venovali osobitnú pozornosť ich integrácii do svojich vzdelávacích systémov. Pre vzdelávacie inštitúcie je nevyhnutné:

- identifikovať deti, ktoré už navštevujú školu vo svojej domovskej krajine alebo sú v školskom veku;
- zistiť, aké možnosti online vzdelávania poskytujú ukrajinské orgány, a umožniť aby ich deti mohli využiť;
- okrem týchto možností na pokračovanie v školskej dochádzke v ukrajinčine, vyzvať rodičov, aby čo najskôr zapísali svoje deti do miestnych škôl, a tak mali možnosť učiť sa a stretávať sa s deťmi z hostiteľskej komunity počas vyučovania alebo po škole;
- ak je to možné, využívať jazykových a kultúrnych sprostredkovateľov, najmä počas uvítacej fázy;
- umiestniť ukrajinské deti navštevujúce školu do tried, ktoré sú vhodné pre ich vekovú skupinu;
- poskytnúť im osobitný čas na výučbu jazyka, v ktorom sa vzdelávajú (poľština v Poľsku, rumunčina v Rumunsku atď.). Počas hodín venovaných jazykovej podpore by sa mali deti utečencov učiť nový jazyk v samostatných skupinách, najlepšie pod vedením skúsených pedagógov;
- venovať tieto hodiny tomu, aby si žiaci osvojili jazyk v novom kontexte, ktorý potrebujú pre každodenné sociálne vzťahy (aj v rámci školy), a aby sa mohli zúčastňovať na vyučovaní;
- informovať celú školskú komunitu o príchode nových študentov a o opatreniach, ktoré sa pre nich pripravujú.
- vytvoriť prostriedky na oboznámenie rodičov detí utečencov so vzdelávacou kultúrou v novom prostredí pomocou brožúr a iných prostriedkov šírenia informácií;
- ponúkať rodičom jazykové vzdelávanie spolu s ich deťmi, organizované napríklad dobrovoľnými združeniami mimo školy, zapájajúce utečencov, ktorí sa jazyk už sami naučili.

Pre členské štáty, ktoré prijímajú náhly prílev detí utečencov z Ukrajiny, bude výhodné konzultovať a poučiť sa zo skúseností členských štátov, ktoré zaviedli efektívne systémy prijímania migrantov a poskytovania školského vzdelávania deťom migrantov.

Členské štáty by mali prijať opatrenia, ktoré umožnia pedagógom:

1. venovať osobitnú pozornosť možnostiam posilnenia sebadôvery detí utečencov tým, že sa zistí, aké predmety majú radi. Zapojiť deti do predmetov, v ktorých je jazykový rozmer relatívne druhoradý, ako je hudobná, výtvarná a telesná výchova;
2. oboznámiť sa s existujúcimi vzdelávacími materiálmi a metódami, najmä s tými, ktoré vytvorili štáty, ktoré už majú skúsenosti s poskytovaním jazykovej podpory novým študentom;
3. aspoň na začiatku školskej dochádzky využívať automatické prekladače textov (po overení ich všeobecnej spoľahlivosti) a umožniť ukrajinským deťom ich tiež používať;
4. využiť jazykové schopnosti, ktoré títo študenti majú, najmä cudzie jazyky, ktoré sa už naučili alebo sa začali učiť;

5. ak je to možné, využiť jazykovú príbuznosť medzi slovanskými jazykmi;
6. vytvárať trvalé dvojice detí, pozostávajúce z dieťaťa utečenca a dieťaťa z hostiteľskej komunity, aby sa vytvorili dobré podmienky pre vzájomné učenie a kamarátstvo;
7. obmedziť formálne hodnotenie detí utečencov na minimum.

Jazyková adaptácia a integrácia v novom školskom systéme je zložitý proces. Je dôležité podporovať deti a ich rodičov, ako aj pedagógov v tomto procese a zabezpečiť, aby neboli nijakým spôsobom stigmatizovaní.